

Kennis & Informatie Jaarverslag 2022

INHOUD

1. Introductie
2. Wie zijn wij?
3. Waarvoor kun je bij ons terecht?
4. Fysieke mediatheek
5. Digitale mediatheek
6. Reviews van het onderwijs
7. Cijfers Informatievaardigheid
8. Vooruitblik 2023

1. Introductie

Marie-José Lampe,
Manager K&I

“Het afgelopen jaar is door de afdeling Kennis & Informatie van de dienst OeO gericht gestuurd op de dienstverlening als ‘toegangspoort tot kennis en informatie’. Deze ontwikkeling is al meerdere jaren aan de gang vanwege het toenemend belang van het praktijkgericht onderzoek binnen opleidingen en de toename van de masteropleidingen. Maatschappelijke veranderingen vragen aan opleidingen om bij studenten kennis, vaardigheden en gedragingen aan te brengen die studenten in staat stellen om onderzoekend, flexibel, adaptief en ontwerpgericht te handelen.

Het leren zoeken, vinden en (her)gebruik van kennis en informatie is de kernactiviteit van K&I. Naast het verzamelen van en toegang verzorgen tot een fysieke en digitale collectie van informatiebronnen gaat het om het aanleren van basisvaardigheden die uiteindelijk zorgen voor zowel studiesucces als goed onderzoek. Met enige trots kan ik dan ook zeggen dat de manier waarop medewerkers van K&I de collectie samenstellen en de bijbehorende vaardigheden aanleren aan zowel studenten als docenten van creativiteit en enthousiasme getuigen. Er is doorzettingsvermogen voor nodig om met minimale tijd en middelen in samenwerking met de veelal drukbezette docenten doelgerichte producten te ontwikkelen. Het resultaat is zichtbaar en voelbaar in dit [videoverslag van het “Resilience Café”](#) dat georganiseerd is in de mediatheek Academieplein. De video geeft weer hoe studenten van verschillende opleidingen samenwerken in een andere omgeving dan hun opleiding. Dit stimuleert hen om flexibel vanuit eigen nieuwsgierigheid en onderzoekend bestaande kennis en informatie te gebruiken om zo tot nieuwe kennis komen.

Dit jaarverslag laat zien wat we bedoelen met ‘de toegangspoort tot kennis en informatie’. En wat we hiervoor gedaan hebben voor zowel de fysieke en digitale mediatheek als de collectie van K&I.”

2. Wie zijn wij?

Alle studenten en medewerkers van Hogeschool Rotterdam kunnen bij ons terecht voor het [zoeken en vinden van informatie](#) die nodig is voor leren, onderzoek of (her) gebruik.

Wij zijn een HR-breed team van 28 collega's die de taken hebben verdeeld over vier functieteams:

1. Embedded Librarians
2. Collectiespecialisten
3. Ondersteuners en
4. Experts/Adviseurs.

Tip: Onze dienstverlening in het kort

Collega Evalien Langhorst geeft in nog geen 3 minuten een heldere uitleg over de dienstverlening. [Lees het in Profielen.](#)

3. Waarvoor kun je bij ons terecht?

1. **Informatievaardigheid:** advisering curriculum, online en fysieke training, individuele begeleiding literatuuronderzoek, keuzevak Slim! Zoeken en vinden van informatie.

2. **Informatiebronnen:** selectie, inkoop, toegang en beheer digitale en fysieke collectie.

3. **Informatiepunt:** op de locaties Academieplein, Kralingse Zoom, Museumpark, Wijnhaven en deels op Pieter de Hoochweg een fysieke mediatheek met o.a. studieplekken en boeken.

4. **Auteursrecht:** advies over hergebruik van informatie, bewaking van regelgeving.

5. **Datamanagement:** advisering en ondersteuning van kenniscentra en onderzoeksdocenten bij opslag van data en publiceren.

6. **Onderwijsleermaterialen:** advisering en ondersteuning van opleidingen bij maken, opslaan en publiceren van (open) leermaterialen..

7. **Productontwikkeling:** intern en extern een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van producten en diensten op het gebied van het delen van kennis en informatie.

4. Fysieke mediatheek

Op de locaties Academieplein, Kralingse Zoom en Museumpark zijn volwaardige [fysieke mediatheken](#). Studenten en medewerkers kunnen daar boeken lenen en hulp krijgen bij het zoeken en vinden van informatie. Locaties Wijnhaven en Pieter de Hoochweg zijn uitleenpunten met minder faciliteiten. Op alle locaties zijn (stille) studieplekken.

4.1 Visie en terugblik

Een bibliotheekruimte als plaats voor zelfontwikkeling blijft zichzelf steeds opnieuw bewijzen. Studenten geven in gesprekken en enquêtes veelvuldig aan dat zij de fysieke ruimten van de mediatheek van HR waardevol vinden omdat zij die plekken als eigendom zien. Zij zien de studieplek niet direct als een verlengstuk van de opleiding maar als een plek die inspireert tot zelfstudie en zorgt voor ontmoeting en samenwerking met studenten van andere opleidingen. Als toegangspoort tot kennis en informatie zorgt de fysieke mediatheek voor de ontmoeting en inspiratie en de digitale mediatheek voor de inhoudelijke verdieping en het aanleren van vaardigheden. Zowel de fysieke als digitale mediatheek zijn los van elkaar te gebruiken maar ze kunnen ook niet zonder elkaar.

4.2 De 3 fysieke mediatheeklocaties

1. Locatie Academieplein

De mediatheeklocatie Academieplein is er vooral voor onze gezondheidszorg-, technische- en bouwkundige opleidingen.

In 2022 hebben we actief meegewerkt aan het Makerlab project. Dit is een samenwerking van de Koninklijke Bibliotheek, het Stadslab van Hogeschool Rotterdam, een aantal openbare bibliotheken en onze eigen hogeschoolmediatheek. Daarbij hebben we geëxperimenteerd met zogenaamde 'maker activiteiten' in de mediatheek Academieplein. Wij hebben een interactieve "Tafel van de Stad" neergezet en zitten midden in een proces om zo een tafel voor en over onze eigen mediatheek te ontwerpen. We hebben het "Resilience Café" in de mediatheek gehost

waarbij studenten 'Creating Resilient Cities' plannen hebben gemaakt voor een leefbare, veilige en rechtvaardige stad. Er is ook een idee vanuit onze student-assistenten gekomen om een game te ontwikkelen op het gebied van informatie-vaardigheden. Dit project is nu opgestart in een multidisciplinair team van studenten vanuit verschillende opleidingen, docenten en medewerkers van de mediatheek.

Mediatheek
Academieplein

Wij merken door deze activiteiten dat de mediatheek zich meer en meer kan ontwikkelen tot een neutraal terrein waar verschillende studenten, docenten, opleidingen en instituten samenkomen om kennis uit te wisselen en/of te ontwikkelen. Daardoor zijn wij zichtbaar meer dan een plek met alleen studieplekken en boeken. In 2023 willen wij deze rol verder gaan uitdiepen, niet alleen op Academieplein maar ook op de andere mediatheeklocaties.

Resilience Café

2. Locatie Kralingse Zoom

De mediatheeklocatie Kralingse Zoom is er vooral voor onze bedrijfskundige opleidingen en heeft door de nieuwbouw al enkele jaren een tijdelijke fysieke plek. Dit heeft tot gevolg dat de ruimte beperkt is tot een uitgiftebalie voor boeken en dat de boekencollectie staat opgeslagen in verwarmde containers. Twee keer per dag lopen onze medewerkers naar de containers toe om boeken die gereserveerd zijn op te halen of teruggekomen boeken weer op te ruimen. Een leuk avontuur maar niet de gewenste situatie. In het nieuwe gebouw dat in 2023 wordt opgeleverd komt een prachtige, centraal gelegen mediatheek, met veel studieplekken en ondersteuning voor studenten en medewerkers.

Artist impressions
Mediatheek
Kralingse Zoom

3. Locatie Museumpark

De mediatheeklocatie Museumpark is er vooral voor onze lerarenopleidingen en de opleidingen binnen het sociale domein. Deze locatie wordt goed bezocht en vooral na de zomervakantie merken wij dat de drukte in de fysieke mediatheek weer toenam. Niet alleen de studieruimte maar ook de fysieke collectie is weer meer gebruikt. Hoewel het aantal uitleningen nog lang niet op het niveau is van voor corona is al wel weer een lichte stijging merkbaar.

Wij zijn bezig om de mediatheekruimte aantrekkelijker te maken. Zo is de collectie gesaneerd en opgeruimd, is er een leeshoek gecreëerd bij de jeugdboeken en staan er nu ook planten in de ruimte. Studenten hebben echter nog veel meer wensen voor de ruimte, bijvoorbeeld het nog gezelliger maken van de leeshoek, een stille studieruimte creëren, meer stopcontacten voor laptops faciliteren en nieuwe kunst aan de muren. Net als op de andere mediatheeklocaties gaan we in 2023 meer activiteiten organiseren in samenwerking met opleidingen waarmee de fysieke mediatheek een actieve bijdrage levert aan kennisdeling.

Mediatheek
Museumpark

4.3 Student-assistenten aan het woord

Esther Schoneveld, coördinator mediatheeklocaties, vertelt over haar ervaring met student-assistenten:

“Het afgelopen jaar hebben we gewerkt met student-assistenten in onze mediatheken. Zij helpen studenten en docenten met hun initiële hulpvragen. Daarnaast voeren ze ook een aantal licht administratieve taken uit. Voor de student-assistenten is het werken in de mediatheek een mooie bijbaan waarin ze meer leren over de wereld van informatievoorziening. Voor de medewerkers van K&I is het een mooie kans om te zien hoe studenten de hogeschool en onze mediatheekdienstverlening ervaren nu ze er zelf werken. Een fijne kruisbestuiving, dus. De student-assistenten garanderen de avond openingstijden en door ook eerder op de dag al bij te springen kan er achter de schermen meer gedaan worden om zowel de fysieke als de digitale mediatheek nog professioneler te maken.”

Een aantal student-assistenten aan het woord: ze vertellen over hun werkervaring.

Rana: “Van kleins af aan ben ik een sociaal maar toch zelfstandig persoon geweest. Ik houd ervan om nieuwe connecties te maken en mensen te leren kennen. Toch vind ik het erg lastig om hulp te vragen als ik dat nodig heb. Ik ben altijd bang dat ik mensen tot last val. Dankzij de baan als student assistent heb ik deze angst overwonnen. Mijn collega's hebben mij met een grote lach verwelkomd en ik voel me thuis hier in de mediatheek. Ik heb van mijn collega's geleerd dat elk moment een leermoment is en dat ik nooit bang moet zijn om hulp te vragen als ik vast zit. Dus dankjewel collega's van de mediatheek voor deze wijze lessen!”

Kubra: “Ik heb heel veel geleerd van het werken in de mediatheek. In de mediatheek heb je met veel verschillende mensen te maken. Ik ben nogal verlegen en de belangrijkste les is dat ik veel zelfverzekerder ben geworden in mijn contacten met mensen. Deze competentie is zeer waardevol voor mijn verdere leven en zal ik altijd als basisvaardigheid kunnen gebruiken. Ik ben daar erg dankbaar voor.”

4.4 Cijfers van de fysieke collectie

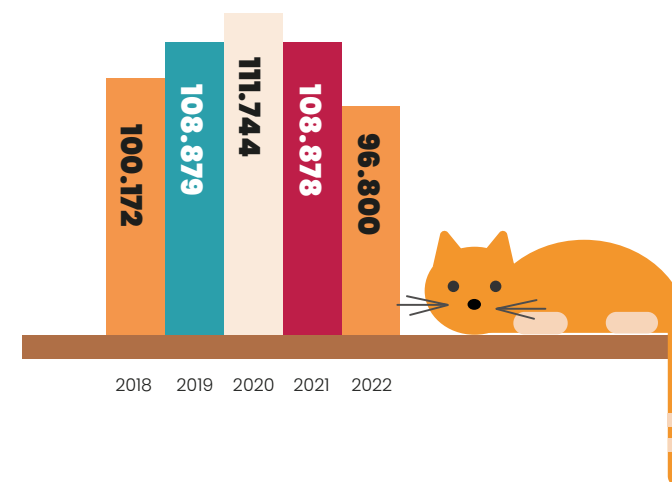
Het doel van de collectie is om studenten en medewerkers te inspireren en te stimuleren tot leren, onderzoeken en (her)gebruik van informatie om zo te komen tot nieuwe kennis. Dit doel wordt bereikt door op gebruiksvriendelijke wijze toegang te geven tot kwalitatieve, relevante en format onafhankelijke informatie.

Dit jaar ligt de focus in het jaarverslag op de fysieke collectie. Wat opvalt in de meerjaren vergelijking is de grote daling van het aantal uitgeleende boeken vanaf 2020. Dit heeft alles te maken met corona toen de mediatheken lange tijd dicht waren en studenten en medewerkers geen boeken konden lenen. Daarnaast was er de afgelopen twee jaar ook een flinke toename in onze digitale collectievorming en onze digitale dienstverlening. Na het eerste coronajaar (2020) zien wij een licht herstel in het aantal boeken dat wordt geleend. e collectie bestaat uit generieke en vakspecialistische informatie die aansluit bij de actuele vraag en behoefte van het onderwijs. Uitgangspunt zijn de ontwikkelingen en relevante onderwerpen binnen een vakgebied en/of opleiding. Welke dit zijn wordt in nauw overleg met docenten vastgesteld. Het afgelopen jaar is er een doelgroepenonderzoek geweest via een enquête en gesprekken. Bekijk hier de [resultaten](#).

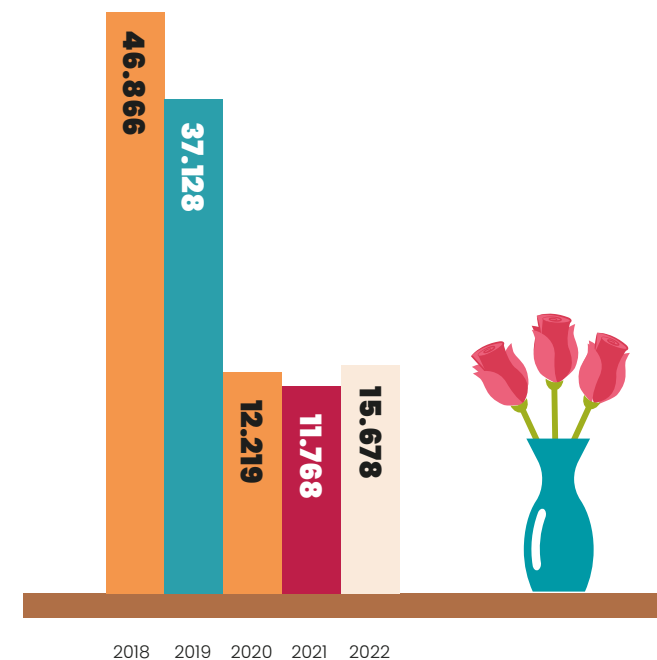
De collectie omvat wetenschappelijke literatuur, vakliteratuur, rapporten en data en bestaat, onder andere, uit: fysieke boeken en tijdschriften, e-books, e-journals en verschillende soorten databanken. Daarnaast bevat de collectie ook relevante websites, kennisplatforms, gratis databanken en open access bronnen. Hierbij is toegang belangrijker dan bezit. Dit betekent dat bij aanschaf het niet uitmaakt wat de verschijningsvorm is, papier of digitaal, betaald of gratis, en dat de toegang geregeld is op de manier die aansluit bij de behoefte.

Exemplaren van fysieke boeken (aantal):

Boekuitlenen (aantal):

Top 7 meest geleende boeken:

2020

2021

2022

Campagne collectie mediatheek

Een samenwerking tussen collectiespecialisten, embedded librarians en communicatie om een item uit de collectie onder de aandacht te brengen onder studenten en medewerkers. Iedere keer is een ander domein uit het onderwijs aan de beurt. De uitingen staan op het [Twitter](#) en [Instagram](#) account.

5. Digitale mediatheek

De digitale mediatheek is te vinden via de website van de hogeschool. Door de link mediatheek.hr.nl/mediatheek te gebruiken is op allerlei deelonderwerpen informatie en hulp te krijgen:

5.1 De dienstverlening

1. [Project Toetsvragen IL](#)
2. [Sway: Wat is een peer reviewed artikel en hoe vind ik die?](#)
3. [Wikitraining Cochrane](#)
4. [Sway: hoe vind ik full text?](#)
5. [Training Evidence Based Practice \(EBP\)](#)
6. [Kennisclip Mediatheek voor nieuwe medewerkers i.s.m. EAS en IGO](#)
7. [Wikiwijs EndNote](#)
8. ISO informatiebronnen:
 - [Informatiebronnen voor sociaal domein.](#)
 - De [inspiratiepagina](#) is er om je te oriënteren voor je onderzoek. In het 2e kwartaal van 2023 wordt een aantal kennisclips toegevoegd over het zoeken en vinden van informatie.
9. [Wikiwijs Fake news](#)
 In deze tijden van informatieovervloed en sociale media wordt informatie sneller en via verschillende kanalen verspreid. Niet alle informatie die je tijdens het scrollen door nieuws en sociale media tegenkomt is echter even betrouwbaar. Vooral op sociale media kun je ook nepnieuws tegenkomen. Het kritisch kunnen beoordelen van informatie is daarom steeds belangrijker.

De mediatheek ontwikkelde een [informatiepagina](#) en een [wikiwijstraining](#) over nepnieuws en desinformatie. In de training leer je hoe je verschillende soorten nepnieuws kunt herkennen en welke gevaren er aan kleven. Wat is bijvoorbeeld het verschil tussen desinformatie, malinformatie en misinformatie? En hoe komt het dat misinformatie zich sneller lijkt te verspreiden dan correcte informatie?

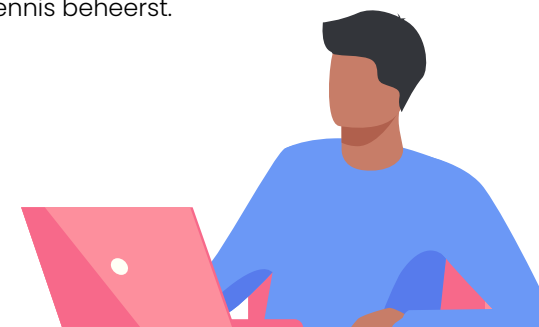

Met het in de training gepresenteerde stappenplan kun je nepnieuws sneller herkennen; belangrijk hierbij is dat je niet alleen onderzoek moet doen naar bronnen en bewijzen, maar ook naar je eigen filterbubbel en 'confirmation bias'.

De training bestaat uit 6 modules. Iedere module bevat uitleg en soms een korte video. Ook wordt er gelinkt naar achtergrondinformatie. Met quizvragen wordt getest of je de uitleg begrepen hebt.

10. [Training: Hoe doe ik literatuuronderzoek?](#)
 De vaardigheden die je nodig hebt bij het zoeken, vinden, beoordelen en verwerken van informatie worden informatievaardigheden genoemd. In het hoger onderwijs is informatievaardigheid één van de competenties die je als student moet ontwikkelen. Het is een belangrijk onderdeel van de competentie onderzoeksvaardigheden. Deze training is gericht op het vergroten van je informatievaardigheid. De training is bedoeld voor eerstejaars HBO-studenten en er is geen specifieke voorkennis nodig om deel te nemen.

Met deze training kun je een Edubadge verdienen. Een badge is een digitaal bewijsstuk waarmee je aantoont dat je bepaalde vaardigheden of kennis beheerst.

6. Reviews van het onderwijs

Memla Fagirzada, docent HBO-V flexibele deeltijd:

“Omdat informatie over onderzoekend handelen voor studenten vaak gespreid en moeilijk terug vindbaar is, maak ik nu gebruik van meerdere producten vanuit de mediatheek tijdens mijn lessen. Ik bied dit studiejaar mijn studenten in de Learning Communities een op maat gemaakt pakket van tools aan voor het Evidence Based Practice onderwijs. Dit pakket bestaat uit online trainingen vanuit de website van de mediatheek samen met eigen onderwijsproducten en kennis die ik de studenten wil meegeven. De mediatheeklinks die ik met de studenten deel zijn de online training Evidence Based Practice (op zoek naar wetenschappelijk bewijs) en de verschillende databank trainingen zoals Cinahl en PubMed.

Wat de mediatheek heeft ontwikkeld aan online producten is voor mij een mooie basis waaruit ik kan putten voor het onderwijs aan mijn studenten!”

Chantal van der Winden, docent CMI:

“Bij de nieuwe opleiding Applied Data Science & AI (instituut Communicatie, Media en Informatietechnologie) zijn trainingen van de Mediatheek actief opgenomen in het curriculum. In eerste instantie om wegwijs te worden in het HBO-leren, vervolgens voor de verdieping. De databases worden gebruikt voor aanvullende data en zorgvuldig deskresearch om de context van het datavraagstuk beter te begrijpen, de zg. verkenningsfase in de data science lifecycle.”

Clare den Ouden, docent Marketing of Social Business (HRBS):

Serie Mediatheek Workshops – Market Insights – Jaar 1 vak Marketing of Social Business 22-23 – gegeven door Mariska Schouten, embedded librarian bij de mediatheek:

“Leerdoel: door middel van desk research kan de student de externe omgeving van een zelfgekozen organisatie in kaart brengen.

Mariska heeft op basis van het leerdoel drie workshops ontwikkeld. De eerste was een introductie tot desk research en de mediatheek, de tweede focuste op databanken die op branche niveau inzicht in de markt geven en de derde workshop hielp op mega niveau de juiste bronnen te vinden.

De resultaten van de toets tonen een gigantisch verschil ten opzichte van vorig jaar. De studenten hebben door de workshops bronnen van veel hogere kwaliteit gevonden en verwerkt in hun eindverslag. Het allerbelangrijkste is dat door het tempo van de workshops en de sfeer die Mariska heeft neergezet de mediatheek en het toch best complexe databanksysteem toegankelijk is geworden voor de studenten. Dit betekent ook dat studenten de skills en het zelfvertrouwen hebben gekregen waar ze hopelijk de rest van hun studie profijt van zullen hebben.

Na deze succesvolle reeks zijn we samen aan de slag om gedurende het hele curriculum mediatheek workshops en oprismomenten aan te bieden. Voorbeelden daarvan zijn al tijdens de start van jaar 2 en in de beginperiode van Sem 6 in jaar 3.”

7. Cijfers Informatievaardigheid

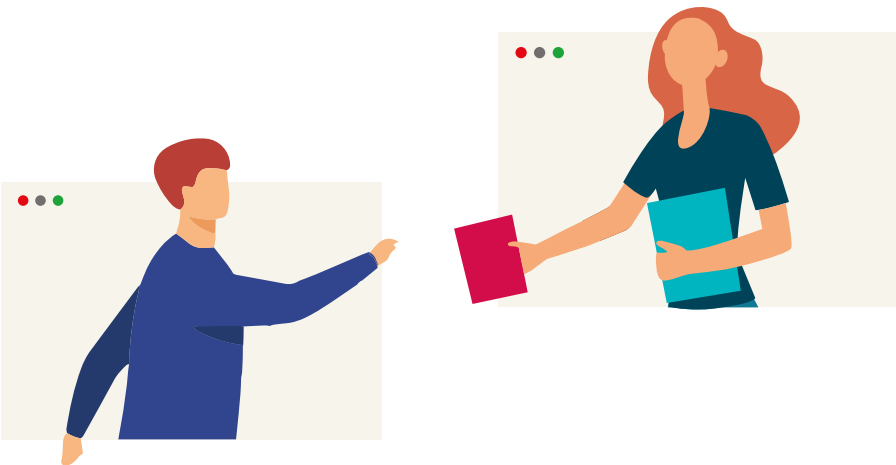
In 2022 zette de trend van steeds meer online trainingen op het gebied van informatievaardigheid door. Het voordeel van trainingen via MS Teams is dat je een groter aantal studenten en docenten in 1 sessie kunt trainen.

Aantal trainingen in 2022:

Aantal trainingen op gebied van informatievaardigheid	122
Aantal getrainde studenten	3108
Aantal getrainde docenten	42

Edubadges in 2022

Edubadges zijn digitale certificaten waarmee studenten aantonen dat ze extra curriculaire kennis en vaardigheden hebben verworven. In 2022 zijn er door K&I 548 Edubadges uitgegeven aan studenten voor door hen gevolgde Wikiwijs trainingen.

8. Vooruitblik 2023

Het komende jaar brengt ons een geheel nieuwe mediatheek op Kralingse Zoom en nieuwe uitdagingen die voortkomen uit de strategische agenda van HR die focust op een verandering van onderwijsinstelling naar kennisinstelling. De behoefte aan ondersteuning van praktijkgericht onderzoek zal verder toenemen. Daarnaast zijn studenten op zoek naar een inspirerend onderwijsgebouw.

Als onderdeel van de dienst OeO is de dienstverlening van K&I in 2023 gericht op proactieve ondersteuning van zowel onderzoek als de digitalisering en flexibilisering van onderwijs.

